

Forward

1/01

as-mo

**Datateknologernas
vid Åbo Akademi r.f.
medlemspublikation 1/01**

Ledaren

Wappen. Wappen. Wappen. Wappen. Wappen. Wappen. Sommaren. Sommaren. Sommaren. Sommaren. Sommaren. Sommaren.

Läs föregående kapitlet om och om igen, tills du har förstått att jo, dom är faktiskt på kommande. Snart får man slappna av. I wappen ingår en massa festande, och alla som har ens försökt studera under senaste tiden har full rätt att festa, `_FESTA_` och `festa^n`. Bara man orkar till Vårdberget på första maj för att fortsätta festandet.

Varför festar man egentligen? Månne int' för att själv kunna konstatera att det faktist är sommar och att nu får man tar det lugnt. För att kunna komma in till sommartillstånd. Så glöm inte att festa!

Och läs mail på sommaren, så att ni får datumet till sommarträffen.

Vi syns på Vårdberget,

Halvledaren: Hatten är vår!!!

Och det är herr Kanin också för tillfället! Det var några vänliga teknologer som gav dem båda i avskedspresent :). Teknologträff, ja och exkursioner, sitzar, årsfester m.m. Det har varit en fartfylld början för vår nya styrelse. DaTe hade den 17 mars sin första årssitz och kommentarerna efteråt var väldigt positiva, absolut nånting att fixa till en tradition. Årssitzen var kanske det som har tagit mest av styrelsens tid nu på våren, dock har nog vår värd(inna) Emilia hållit i de flesta av trådarna vad gällde den.

OK, fester, det är kanske vad man ser vid första blicken på DaTe och andra studentföreningars verksamhet. Men även om DaTe ordnar en del fester (som ÄR en viktig del av verksamheten) så finns det också andra saker att komma med på. Exkursioner är en av mina egna favoriter, samtidigt som man får information om ett företag, bjuds det i de flesta fall på god mat och dryck, kanske även bastu efteråt. Överlag att fara med på olika evenemang ordnade av DaTe eller annan egen intresseförening lönar sig, man lär nästan alltid att känna nya människor och det är ju positivt.

Nånting som jag rekommenderar under studietiden är nog att vara aktiv inom den egna studentföreningen. Min tid i DaTes styrelse har hittills varit väldigt givande. Så aktivera er, och kom med på allting som vi i år har att erbjuda!

Olme

INNEHÅLL

Pärmen	1
Ledaren, halvledaren	2
Innehåll	3
En Albin i arbetsliv	4-5
Albins Angels	6
Angels drinklista	7
PTK	8
F.A.Q.	9
Årsfest	10-11
Fastlagstisdag	12-13
PC-bruksanvisning	14
Tom	15
Albin och Angel pappersdockor	16-17
Tom	18
Händelsekalender	19
TEK:s sida	20
Juttu om station	21
Digi-TV	22-24
Elbilen som DaTe fick	25
F-Secure-xqr ²	26
Historien om Albin	27
Reklam	28

Redaktionen för Forward 1/2001

Chefredaktör
Päivi Haapanen

Redaktörer
Nina Hållfast
Thomas Soininen

Pärmbilden
Asmo Soinio

Post till redaktionen kan hämtas
till DaTes kansli eller mailas till
date+forward@abo.fi

Utgiven av

Datateknologerna
vid Åbo Akademi r.f.
Biskopsgatan 8
FIN-20500 ÅBO
Tel. +358 (0)2 215 4910
E-mail: date@do.fi
Webb: <http://www.abo.fi/~date/>

En Albin i arbetsliv: Robert "HiFi" Gyllenberg

-intervju 22.03.2001

Jag hade den stora äran att intervjuja den första utexaminerade diplomingenjören på datalinjen i Åbo. Robert Gyllenberg (allmänt känd som HiFi) är kanske inte en typisk data-diplomingenjör, eftersom han bl.a. tidigare studerat processteknik och till råga på allt bestämt sig för att jobba vid Akademien istället för inom den privata sektorn, dit de flesta datamänniskor vanligen söker sig bl.a. för att man där oftast får bättre lön.

Robert Gabriel Gyllenberg (HiFi) föddes år 1968 i Jakobstad. Den officiella födelseorten var dock Björneborg (läs pamihalva), där Robert var bosatt sedan barndomen fram till militär-tjänstgöringen i Dragsvik och slutligen hamnade i kulturvaggan Åbo.

År 1989 såg Hifis första hembyggda rörförstärkare med försteg och slutsteg i skilda enheter dagens ljus och sedan var det kört. En rörentusiast var återfödd.

Samtidigt hade han också intresset för datatekniken; samma år köpte han en Commodore Amiga, men det var fortfarande den gamla trogna CBM-64:an från 1982 som ändå gällde. Så det föreföll helt naturligt att skriva labbrapporter med den hemgjorda ordbehandlaren Easytype-64 och skriva ut dessa på elskrivmaskinen, en Brother CE-25:a som med hemgjorda metoder kopplats till 64:an. Som exempel på övriga datatekniska tillämpningar under tidiga studieår kan nämnas Axelbandets kylskåp för öl, vilket redan år 1990 hade ett VIC-20 -baserat system för att hålla reda på att ingen drack kaverins öl.

Under de tidiga åren i Åbo arbetade HiFi vid sidan av Axelbandet med en mångfald olika arbetsuppgifter, såsom vikarierande lärare vid olika skolor i Åbo, Pargas och även hemstaden Björneborg, kört film på Åbos biografer (främst Formia och Diana) osv.

Utöver Axelbandet, han HiFi också med ett mandat som programbladsredaktör i Brahe Djäknar. Inom Axelbandet uppstod också den akademiska sällskapet Sy-Feelis med HiFi som konstituerande medlem.

En av Hifis större insatser inom föreningslivet var ordförandeskapet och ett antal övriga funktionärsposter inom Axelbandet och Axelsound r.f. samt föranstaltandet av NATOM-94 i Åbo, vilket naturligtvis inte hade varit möjligt utan resten av NATOM-komite´n. Som beskyddare av nämnda teknologiskesterfestival fungerade Åbo Akademis dåvarande rektor Bengt Stenlund.

Flera år senare stod HiFi som konstituerande medlem i föreningarna Lättvikts- fordonens vänner r.f. och Datateknologerna vid Åbo Akademi r.f. I skrivande stund är HiFi enda seniormedlem (ordningsnummer noll) i den sistnämnda föreningen.

I sitt diplomarbete, utfört inom fackämnet datateknik vid Institutionen för kemisk träförädlings-teknik, kombinerade HiFi traditionell ingenjörskonst med modern datateknik och framför allt uppfinningsrikedom.

VEM/NÄR/VAR/HUR:

- Namn: Robert "HiFi" Gyllenberg, 2⁵ år ung
- Familj: hustru och två barn (Alexander 7 år, Linnéa 3 månader)
- Examen: Diplomingenjör i Datateknik

JOBB

Nuvarande anställning:

Laboratorieingenjör i inbyggda datorsystem vid Åbo Akademi. Till arbetsuppgifterna hör både administration och tekniskt arbete samt i viss mån undervisning, d.v.s. i praktiken allt sådant arbete som professorn inte hinner med och som ingen annan klarar av att sköta. (Kan jämföras med den s.k. "allmänna avdelningen" inom den tidigare industrin.)

Tidigare arbeten (m.fl. kommer inte ihåg allt):

- Disc-Jockey vid Porin Nuorisokeskus (i mitten av 1980-talet)
  - Bokförsäljare (Nordiska Bok Ab)
- Tidningsbud (Satakunnan Kirjateollisuus Oy)
  - Biografmaskinist (Finnkino Oy)
- Vikarierat olika lärare vid skolor i Åbo, Björneborg och Pargas
  - Intervjuare (Taloustutkimus Oy)
- Skött labbteknikers och -ingenjörers uppgifter vid ÅA sedan 1993
- Skrivit kommersiell programvara för CBM-64 åren 1982-1985

STUDIER:

- Student från Björneborgs Svenska Samskola år 1986
- Signaleringsunderofficer (sergeant) från Nylands Brigad år 1988
  - Inskrivnen för processtekniska studier vid KTF hösten 1988
- Studerade främst i Axelbandet och deltid på KTF fram till år 1996
  - Övergick till det datatekniska utbildningsprogrammet år 1997
    - Diplomingenjör i Datateknik år 1999
  - Bedriver forskarstudier vid sidan av arbetet

FRITIDSINTRESSEN:

(Fritiden är nuförtiden begränsad p.g.a. arbete och familj)

- Amatörmusik (trumpet, strupsång + annat kul)
  - Ekologiskt hållbar transport och turism
    - Elbilar
    - Brädsegling
    - Byggnadsvård
- Elektronik och datateknik, var tidigare min främsta hobby, men måste tyvärr räknas som yrke nuförtiden. Undantaget är rörförstärkare, vilka fortfarande kan räknas om hobby ;-)
- Uppfinningar och tekniska tillämpningar i allmänhet...
  - m.m.

AA is in town!

Det var inte alls så länge sen Albins Angels grundades och redan nu har vi blivit ytterst välkända och populära (förstås). Vi har ordnat en massa t ex Valentine Sitz med Quantum, Zigma, Biotica samt resten av DaTe, och sitzen ska bli en årlig tradition!

På sitzen delade AA:s olika utskott ut följande diplom för år 2000:

-Fashion Police: Style improvement: Emil Nyback (han hade varit och klippt sitt hår)

-Festutskott: Känniääliö: Emil Nyback (det var ju helt självklart)

-Skaffa Flickvän åt Desperata Nördpojkar: Emil Nyback (han hade skaffat flickvän åt sig)

Grattis Emil!

Tyvärr kunde inte Anti-Acca dela ut något diplom, för ingen dateit har gjort ett ärligt försök att förstöra deras verksamhet. Hoppas nästa år.

Excun till palomieskoulu har vi också funderat på sår dammiddagen (kröhöm pojkar, vi väntar...).

AA har röstat fram ett av de tre förslag för AAs första tygmärke. Den lyckliga vinnaren finns härintill att beundras! Märken ska komma snart och finns till salu i DaTes kansli endast till DaTe medlemmar!!

Vi har dessutom fått en "guardian angel". DaTe fick ängeln på årssitzen från TIK (Tietoteekkarikilta från Otnäs) och det bestämdes på vårmöte att AA får ha den. Ängeln ska målas svart och den får så klart en egen tofsmössa.

AA har sin månadsträff varje månads första måndag på AA WHQ (också känt som DaTes kansli) för att diskutera framtida verksamheter. Alla Angels är mer än välkomna dit. Det är en ära att vara en AA :)

AA:s drinklista

Angel's tit

Mörk cacao likör	2 cl
Maraschino	2 cl
Grädde	efter smak

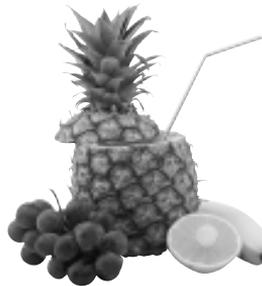

Blanda spriten och låt drinken kylas ner i kylskåp i 30 min.
Häll vispade grädden ovanpå och garnera med ett körsbär...mitt på JU!

Brave Bull

Kalhua	2 cl
Tequila	2 cl

Ska drickas med sugrör.

Bloody Hell

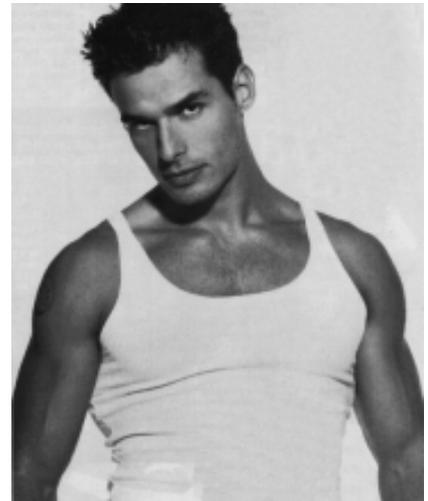
Lime Cordial	1/3 cl
Citron juice	1/3 cl
Akvavit	2 cl
Tabasco	efter smak
Worcestershire sås	efter smak

Garneras med en bit selleri och en citron skiva

P.S. Månadens hunk!

Doctor Love

Gin	2 cl
Punsch	2 cl
Citron juice	

Cosmopolitan

Cointreau	1 cl
Vodka	1 cl
Cranberry juice	1-2 cl
Squeezed lime	

Suomi Doping (ska tas som tequila)

Vodka	4 cl
En lenkki makkara	bit
En senaps	klick

Pyroteknik går en hel del ut på kemi. Ni minns de där experimenten som bara kemiläraren fick göra framme vid katedern i gymnasiet? Just det.

Sku du själv vilja prova på något sånt? I så fall lönar det sig att komma med i PtK: verksamhet!

Här är en kort beskrivning om vad PtK har sysslat med hittills:

- * eldat upp "lite" bomullskrut och annat
- * "modifierat" vår mikrougn lite och gjort olika tester med den
- * Albins svans på fastlagstisdag
- * se bildsamlingen för mera...

Under senaste tiden har PtK faktiskt gjort också något som varje projekt behöver ibland: Planering. Vad som planerats är bland annat en raket som kunde åka under vatten. En lysande vit prick under isen vore cool men dessutom enkel och intressant att bygga. Tändsystemet börjar vara fullt planerat, men någon vidare testning har inte gjorts.

Intresserad? Ta kontakt till **date+ptk@abo.fi** eller kom till DaTes kansli, alla nya medlemmar/ idéer är hjärtligt välkomna!

Har du hemma massor av onödig men användbar tavana som du vill bli av med? Tycker du att PtK sku ha användning till dom? Hämta tavarorna till DaTes kansli, PtK behöver massor av utrustning (typ julgransljus, temperaturreglerare osv) till olika projekt!

F r å g a A l b i n Q.

*Varför stal TF herr Kanin?

- TF är så gammal (129) att dom inte har egna leksaker.

*Varför heter herr Kanin herr Kanin?

(Han är ju en nalle)

- Ni som har läst Pauls logikkompedium vet.

*Varför heter det utbildning, när man sitter inne?

Det borde ju heta inbildning.

- För alla är ändå helt ute.

*Har ni någonsin föreställt er en värld utan några hypotetiska situationer?

- Senast på DaTes sillis....

*Varifrån kommer vinden?

- Då tillräckligt många träd viftar på sina blad. (Tuija vet!)

*Vems idé var det att stoppa in ett "s" i ordet "läspa"?

- Josips.

*Att skapa en rökavdelning på en restaurang, är inte det lite som att skapa en särskild kissavdelning i en pool?

- Joo, det är väl det....

*Varför finns det DaTe-pojkar överhuvudtaget?

- För en vibrator kan inte koda.

*Varför trycker man hårdare på fjärrkontrollen när batterierna håller på att ta slut?

- För att inom alla oss bor en liten ko, eiku siis en liten humanist...

Sen ännu en sak som redaktionen inte fick reda på: hur går **Heikko-Peikkos** melodi????!!
Please, meddela oss om du vet!

DaTes FÖRSTA årssitz någonsin 17.3.2001 på Kuppis

”Ett litet steg för människan, men ett stort steg för mänskligheten”. Det är så man kan beskriva känslan på DaTes första årssitz, 50 stycken ivriga dateiter och 15 stycken inbjudna firade hela kvällen lång detta stora och pampiga tillfälle. DaTes styrelse hade gjort en fullträff med planerandet, Kuppis station såg kunglig ut, maten var himmelsk och spriten gudomlig.

Tillfället började klockan 18:00 med cocktail, samt gåvoskänkning av inbjudna föreningar. Klockan 19:00 drog självaste sitzen igång, under sitzen fick vi bland annat höra Talet till kvinnan av Mathias Johnson och Talet till mannen av Maryam Varfan, samt afrikansk sång och allmänt härjande. Eftersläppet blev en vild upplevelse för de flesta, men det var på Sillisen nästa morgon klockan 12:00 som gänget verkligen gav sitt allt.

DaTes första årssitz hör nu till historien, som en stor milstolpe för föreningen och som en stor minneslucka för andra. Men en sak är säker, this is only the beginning.

Mmmm.....mango.....sade Mago och näbben där.

Här kommer ett par exempel på presenter som DaTe fått av de gästande föreningarna. DaTe fick av TIK en fin liten ängel (bilden till höger), som senare övergavs på vårmötet till Albins Angels. Sigma donerade ett "Mölkky" spel som kom till användning redan på sillisen. KK överräckte en påse med röda mumsiga geléhallon, ÖN däremot gick rakt på sak och gav sprit. Britannica skänkte ett medicinpaket för kommande besvär dagen-efter. Infå gav en nappflaska, som senare under kvällen fylldes på mer än N gånger. Cluster skänkte en Liisa ihmemaassa saturomppu.

Efter stizen dansade alla länge och hårt till DJ Näbben, styrelsen hade haffat dit kvällen före alla manicker som behövdes för att ordna världens bästa disco sound. Senare under kvällen var det också några DaTe pojkar som vågade sig på att ha en uppvisning i Riverdance.

Årsfesterare fortsatte som sagt att partaija nästa morgon på sillisen. Ute var det fint väder och folk spelade mölkky på stationens gård (i hela tre timmar!) och sjöng en massa till trumpet, gitarr mm. Alla är vi övertygade om att detta var den bästa sillisen någonsin i DaTes historia!

daa dirlan dirlan daa...ja päädyin
DaTen kansliaan...daa dirlan

S&M finalen i Mölkky i full gång

Fastlagstisdagen 27.2.2001

Fastlagstisdagen började som vanligt med att bowla. AA var med och representera DaTe med sina stiliga svarta halare, men fick tyvärr inte så många poäng (ingen berättat att man ska kasta framåt). Man kan inte alltid vinna... Efter ärtsoppa + punschen var det dags att flytta sig till Vårdsberget och se på pulkåkningen!

I år hade DaTe definitivt hela pjäxskjuttets finaste, tuffaste pulka: nämligen Albin själv! Och pulkan var inte hurdan som hellst Albin, utan en Albin med en ingyggd ölkorg (utmärkt exempel på embedded systems), en rökande svans (tack vare PtK) och skidor. Tyvärr var pulkan inte den snabbaste, men DaTe fick istället bästa stilpoäng!

DaTes svarta halaren syndes också på ÖN:s krokodil-pulka (det stod t.o.m. i Bullen att den var DaTes, hyi!). Också EK var med och hade en sjukhussäng som pulka, sängen hade så klart färd dator samt sex-telefon inbyggda. KK hade en hemohes-spruta, AB kom ner med Axelmobil, Infå hade två shoppinhvagnar byggda ihop, några humanister(?) hade en vattensimbassäng osv osv. Teologerna vann med deras båt -som tyvärr för sönder med samma.

Efter pjäxskuttet fortsatt festen (eller egentligen förfesten) hos undertecknad, och Albin lämnades till pyöräparkki på gården. Om ett par timmar hände det värsta: vi märkte att Albin hade försvunnit -en katastrof!!! Vi såg KK:are springa ner backen med Albin (stackars Albin, det måste ha känt helt hemskt) och då fick vi bråttom. Som tur fick vi fast dom, och klokare som vi nu var så tog vi in Albin (spåren syns ännu i tamburen) för resten av kvällen.

PC-bruksanvisningar

1. Att sätta på fanskapet:

Rota bakom den jävla plåtburken utan skärmhelvete. Slit loss någon jävligt viktig sladdfan. Svär och dunka in sladdfan i nåt jävla hålhelvete.

Slå in knappfan. Nu har du säkert gjort nåt jävla fel och fanskapet vill inte starta.

Slå på den jävla saken. Skrik "Nu fan startar du datahelvete!!". Sparka på datahelvetet. Nu ska den gått igång.

2. Att sätta på skärmhelvetet:

Titta på framsidan av skärmfan och dunka på nåt knapphelvete. Skrik och slå på fanskapet om den inte startar. Nu är skärmfan igång.

Normala problem:

1. När datafan startar står det nån skyltjävel med orden "format C:" och nåt ok fanskap.

Lösning: Svär och flytta musfan till ok knapphelvetet. Slå till musfan. Blir det nåt jävla ljudhelvete slår du in skärmfan.

Kommer det upp en till skyltfan slår du sönder hela djävulskapet.

2. Mushelvetet vägrar röra sig.

Lösning: Slit loss musfansladden. Förbanna datorn och dunka in sladdfan i väggkontaktshelvete. Slå sönder datorhelvetet.

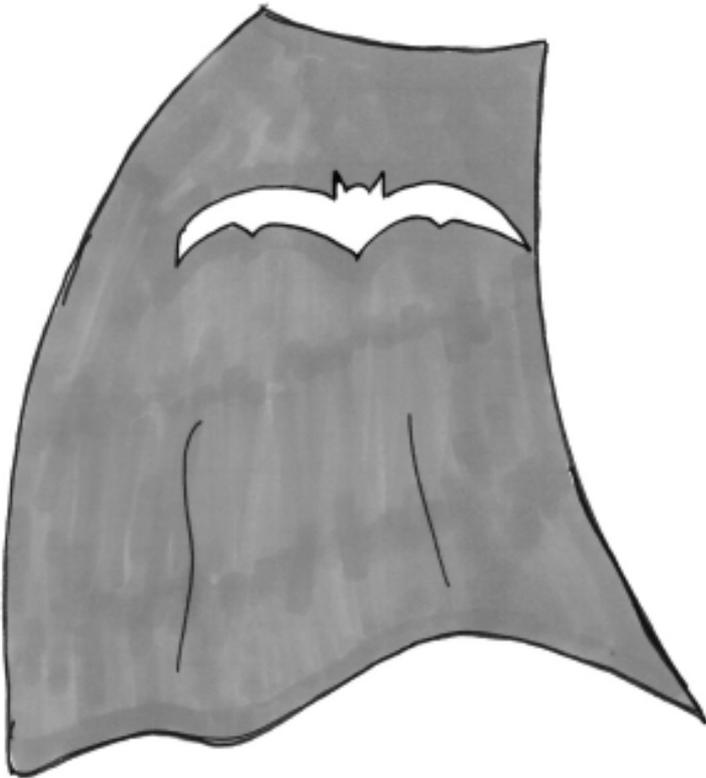
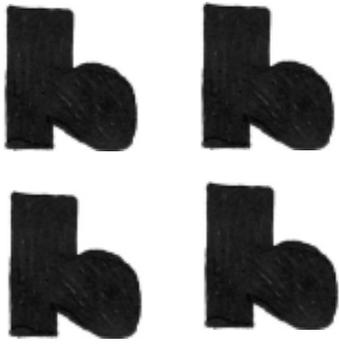
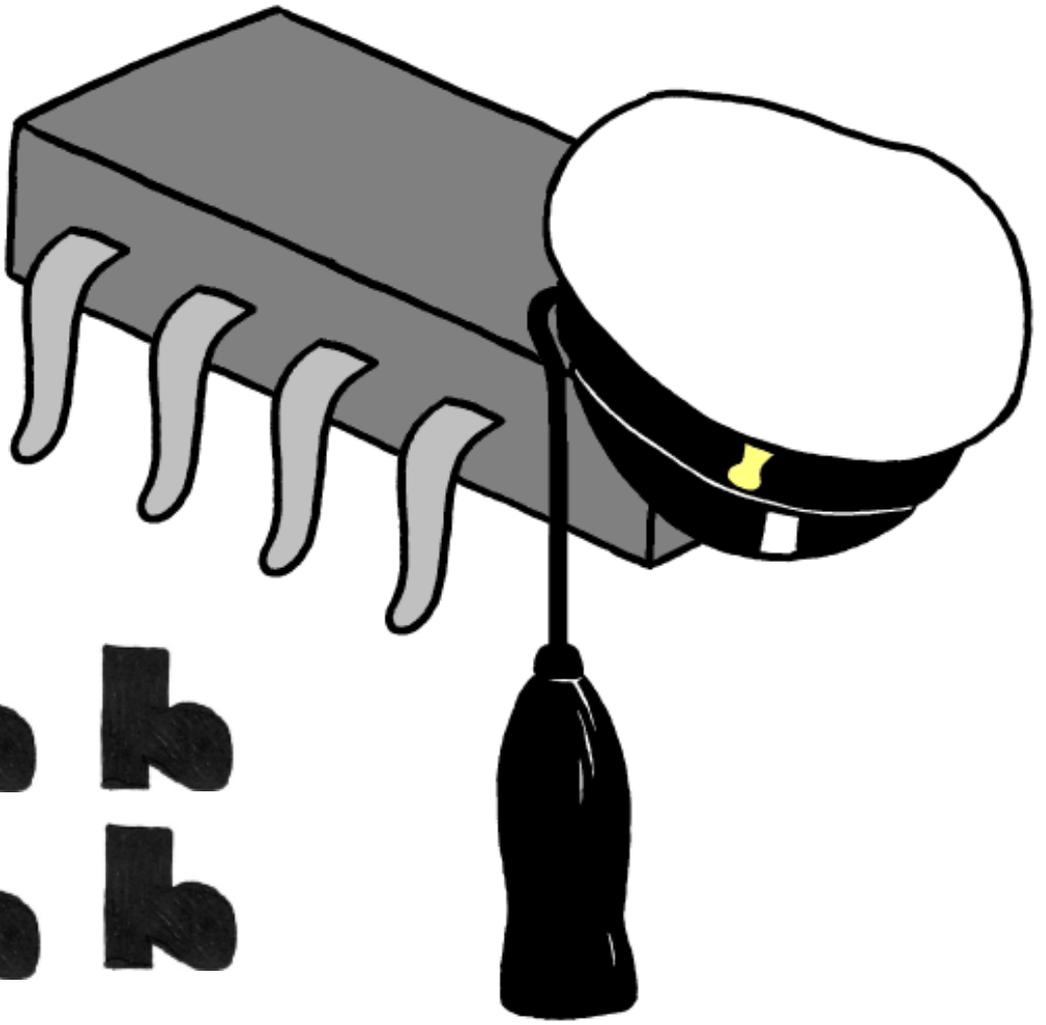
3. Knappsakshelvete vägrar jobba.

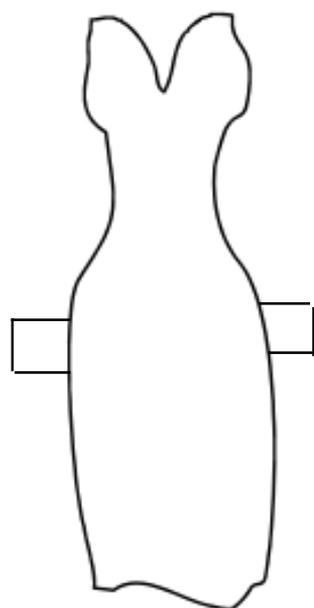
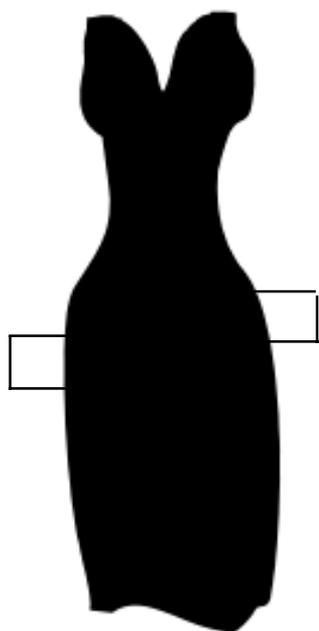
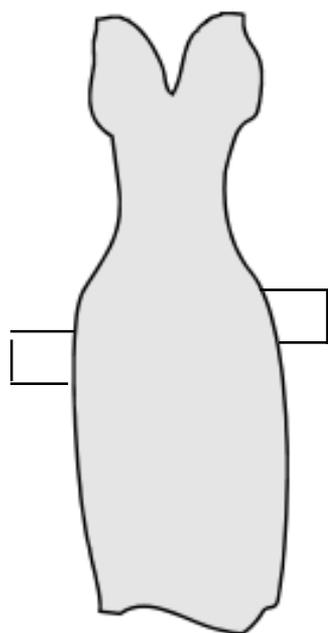
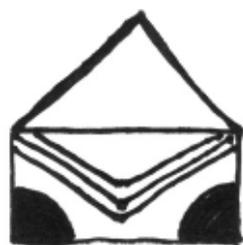
Lösning: Slå ut datafan i skogen och blås kretsarna ur den med ett hagelgevär.

4. Det kommer upp ett bildhelvete och den spelar nån djävla musik.

Lösning: Svär och förbanna. Sparka på datahelvetet. Sup dej full och spräng datafan med nåt djävligt kraftigt sprängmedelshelvete.

Händelsekalendern

Januari

- 17 Sitz med M-Klubi
- 20 Talko på Kuppis
- 31 xqr² till F-Secure

Februari

- 14 Valentine-sitz (AA)
- 16 ASINDA (KK)
- 27 Pjäxskuttet

Mars

- 8 Östsvea sitz
- 15 Asterix sitz
- 17 Årssitz
- 18 Sillis
- 28 Vårmöte + sitz med Digit, Anglica, Britannica

April

- 5 Ericsson xqr²
- 6 Synergia-dagarna
- 7-8 Titeenien Taistelu
- 11 Cadmatic xqr²
Inf.beh. utvärderingstillfälle
- 29 Eldprov
- 30 Wappen

Maj

- 1 1:a maj!

September

- Gulnäbbsintagning med KK
- Gulnäbbsakademin
- Buuttaus
- Akateeminen Startti
- ATK-YTP

Oktober

- Kompressionssitz
- Föräldrasisz
- TFiF gulnäbbsxqrr
- Jäynäkisat

November

- Rundvandring med Digit
- Objektorientering
- Höstmöte
- Glöggrunda

December

- Fackeltåg
- Inf.beh. utvärderingstillfälle

Övrigt

- Exkursioner
- Fester
- Alkoholfri samvaro (Megazone, GoCart, väggklättring)

Det här är första gången jag har äran att få skriva i DaTe:s egna tidning, Forward, för TEK:s och TFiF:s del. Det har redan länge funnits en spalt i TÅ, och kanske det blir standard också i denna fina tidning.

Sommaren närmar sig och för många betyder det att det börjar bli dags att förbereda sig för sommarjobbet. De som inte ännu har hittat jobb kan ännu med god tur hitta sig någon arbetsplats. Ett bra tips för den långsamma är att arbetsgivare i Sverige ofta har en senare deadline på arbetsansökningar än i Finland.

Kom ihåg att begära er lön av arbetsgivaren enligt TEK:s praktiklönerekommendationer för år 2001. Denna rekommendation är upplagd enligt en undersökning i vilken de flesta teknologer i Finland deltagit i, och är alltså inte tagen ur tomma intet.

åk / sv	mk/mån
1 / 25-	8500
2 / 50-	9000
3 / 75-	9500
4 / 100-	10000
5 / 130-	10500
N / 160-	11000

Hoppas att alla ni som är på väg utomlands för att jobba hann ansöka om TFiFens resestipendier! Ansökningstiden gick ut den 10. april.

Själv kommer jag att jobba på TEK:s kansli i Åbo i sommar, så jag kommer att vara anträffbar största delen av sommaren i Data City. Kom gärna förbi om ni har frågor om TEK/TFiF eller vill bekanta er med de nyaste guiderna.

Trevlig vår!

Martin "Mati" Evers
TEK:s högskolekontaktman

tfn. 040-595 0809
e-mail. mevers@abo.fi eller martin.evers@tek.fi

Kuppis station

DaTe har nu tillsammans med Asteriski, Digit och Infå, ett festutrymme vid gamla Kuppis station. I stationen har vi till vårt förfogande tre stora rum, ett kök, en pub, en narikka och fem toaletter. Stationen kommer också att ha sitt eget ”organ”, Vector ry som ska sköta om stationen. Vectors styrelse kommer att bestå av representanter från varje förening.

Kampen om en egen festlokal började i juni 99. Man funderade på olika platser tills man hittade Stationen nu på hösten och det tog inte lång tid förrän hyreskontraktet blev skrivet, närmare sagt i mitten av november. Stationen har tidigare fungerat som en pub, så den var ganska passlig för oss. Utrymmen består av två delar -en ”finare” sida (där är en sal där man kan t.ex. sitza) och pub-sidan, där man brukar ha eftersläpp. Föreningarna har själva samlat ihop pengarna för att remppa huset, och allting gjordes med talkoarbete. Senare på våren (då rempan blir färdig) kommer nån sorts invigningsfest antagligen att fixas tillsammans. Som sponsorer för stationen fungerar TUCS, Nokia, Ericsson, Novo, Scandinavia online och Hifimesta. Kuppis stationens officiella adress är Kinakvarngatan 17.

Digi-TV

Alla ni har säkert hört nånting om Digi-TV. Men alltså vad är den egentligen, smakar den gott? Är den ätbar? Och framför allt, varför?

Alltså vad?

Digital television betyder att TV-bilden och ljuden skickas i digital form. Men detta är inte hela juttun. I MHP-standarden som digi-TV:n i Finland ska följa finns definierat en massa egenskaper som möjliggör interaktiva TV-program och t.ex. användning av email och www med digi-TVn. Bild- och ljudkvaliteten i TV blir bättre och radiofrekvenser används effektivare, ty när man skickar MPEG-packad bild och ljud tar det mycket mindre bandbredd än den analoga TV-signalen.

Problem...

För att kunna använda email eller www med television, måste man ha någon slags nätkoppling som i digi-TV sammanhang kallas för 'back channel'.

Billigast och enklast är förstås modem. Ok, vi har en show där man ska rösta på Miss Finland. Jag sitter på soffan och trycker på knapp 1. Det tar en 20 sekunder för att modemen tar kontakt till ISPn, <gäsp>. Och vad händer när n miljoner modem samtidigt vill ha kontakt? <crash>. Dock billigt och till de flesta behov tillräckligt bra.

Kabelmodem eller nån annan 'fast nätkoppling' då? Snabbt, effektivt och jag får min röst till servern nästan direkt. Men ganska dyrt, åtminstone ännu. Bra för såna som vill faktist använda www och email med digi-TV.

En stund trodde man att GPRS, GSM med paketväxling, är svaret. Man skulle kunna ha en GSM inbyggt i digi-TVn, man är kopplad hela tiden och nätet tål mycket trafik. Men vad händer när GSMn börjar mitt i vardagsrummet sända min röst? Jo, som alla vet så blir det <ruks ruks ruks> från stereon och dessutom stör sändningen också digi-TVn. Inte bra.

Ett problem med digi-TV är att vill en urgamal kvinna som bor någonstans i Pargas mörkaste skogar köpa en dyr grunka när hennes svartvita TV har fungerat helt bra sedan 1946? Man vill ändå avsluta analogiska TV-sändningar för att kunna ha deras radiofrekvenser till andra användningar. Kan man tvinga folk att köpa en set-top-box?

...och möjligheter

Dagens datorer är jävligt svåra att använda, vilket gör att en stor del av befolkningen aldrig kommer att surfa på nätet eller använda email. Alla har TV och alla kan använda den. Det blir lättare att använda Internet och man kanske slipper närmare 'information society', bara dyrare digi-TVn som möjliggör för dessa tjänster att slå igenom.

Med digi-TV kan man ha helt nya typer av TV-shower där tittaren kan påverka genom att trycka på fjärrkontrollen. Okej, vi har nog ren TVTV-chat, men interaktivitet ska bli mycket lättare för användaren och teknologin mer genomsynlig. Man bara sitter på soffan och påverkar utan att destomera tänka på saken. Den passiva åskadaren blir aktiv.

Dessutom låter det väl bra att man kan betala räkningar, läsa email, surfa på nätet, banda in TV-program på hårddisken och lyssna på MP3or med en enda grunka. Jep, jag är mää.

Mera info:

www.digitv.fi
(Digitas och YLEs Digi-TV-sidor)

www.dvb.org
(Standardisering organisationens sidor)

www.mhp.org
(Info om MHP-standarden,
sidorna blinkar och har sig. :)

www.digita.fi
(Yles dotterfirma som fixar Digi-TV)

111b frågor med svar:

000. När kommer det?

- YLE sänder redan ut en digitalisk kanal för test bruk och alla 13 nya kanaler ska börja sändningarna 27.8.2001. I slutet av år 2001 täcker digi-tv sändningarna 70% av befolkningen. Set-top-boxarna och digi-TV:n kommer till marknaden på hösten lovar Nokia, Philips och Sony.

001. Måste man köpa någon dyr grunka?

- Ja. Det kommer att komma set-top-boxar som man sätter mellan gamla analoga TV:n och antennen och digi-TV:n där elektroniken är inbyggd. Program i digi-TV kommer att vara i 16:9-format, så det lönar sig alltså att ha en TV med 16:9 proportioner.

010. När måste man köpa?

- Enligt planerna avslutas analogiska sändningarna i slutet av år 2006.

011. Är Finland det enda landet som är med?

- Nej. Digi-TV:n är redan i bruk i Storbritannien, Sverige, Italien och Sverige. Finland är dock en av de första länderna som tar i bruk digi-TV:n med MHP-standarden.

100. Kva je MHP?

- MHP = Multimedia Home Platform, en standard som definierar digitaliska televisionsändningar. I standarden ingår till exempel att bilden ska vara i MPEG-2-format och definition för Xlet, som är små Applet-liknande program för digi-TV.

101. Vadå interaktiv TV?

- För att kunna ha interaktiva program, till exempel möjlighet att rösta med fjärrkontrollen, måste man ha nån slags 'back channel' för att skicka data tillbaka till tjänsteproducenten.

- Man kan dock ha pseudointeraktiva program utan back channeln, till exempel en Xlet som visar frågan "Är Riitta Väisänen gravid" på skärmen och när man har svarat med att trycka på fjärrkontroll berättar Xletten om man hade rätt eller fel

110. Vad kommer det att kosta för mig?

- Digi-TV:n med inbyggda digital mottagare kommer enligt Sony att kosta ungefär 1000-2000 mark mera än motsvarande analoga TV:n. Pris på set-top-boxar kommer att variera mycket beroende på hur fin grunka man vill ha. Min egen wild guess är att de billigaste boxarna kommer att kosta ungefär 1000 mk och dyraste lika mycket som en bra dator.

Elbilen

Den finaste årsfestgåvan som DaTe fick var en VW-buss av HiFi (=Rober Gyllenberg kolla mera s.4-5). Det är alltså frågan om en elbil från 1969, och DaTe söker nu efter intresserade att komma med och fixa den i skick! Inom både DaTe och Elektronikklubben finns säkert människor som är intresserade och som har den rätta talkoandan för att hålla denna grej rullande - vad sägs om att t.ex. transportera runt en bastu i stan med elbil?

Själva bilen är köpt begagnad år 1992 och därefter var den i så gott som daglig användning för ett par år. Senare har bilen stått oanvänd i några år.

År 1999 byggdes VW-bussen om för eldrift i experimentsyfte. Den elektriska motorn köptes från en truckverkstad och monterades in i bilen.

Bilen har en hel del rost och följaktligen är motorn, elektroniken och ackumulatorerna sannolikt mer värda än resten av fordonet. Bilens bärande konstruktion är nog i tillräckligt gott skick och bromsarna är nyrenoverade för två år sedan.

Alla som vill vara med i projektet, maila till date@abo.fi!!

F-Secure xqr^2

En kylig vinterdag, närmare bestämt onsdagen den 31.1.2001 fyra tiden på eftermiddagen, hoppade ett gäng på ungefär 30 glada studerande ombord på bussen som stod och väntade utanför Axelia. Bussen var på väg mot Kaivohuone i Helsingfors.

F-Secure hade alltså bjudit in 30 datateknikstuderande från praktiskt taget varje datainriktat utbildningsprogram i Finland till en exkursjon som alltså skulle gå av stapeln på Kaivohuone i Helsingfors.

Programmet som F-Secure hade satt ihop åt oss bestod av 3-4 föredrag, efter vilka vi blev bjudna på mat och dryck och till slut på allmänt festande. Föredragen omfattade bl.a. F-Secures historia, dvs hur F-Secure kom till, den nuvarande marknaden i såväl Finland som resten av världen. Största delen av föredragen handlade dock om datasäkerhet och -virus, inom vilket F-Secure har specialiserat sig. För dem som då ännu inte vet, så gör F-Secure bl.a. virusprogram, mest kända programmet som finns på marknaden är antagligen F-Prot. Föredragen var i sin helhet mycket intressanta (min personliga åsikt), och man kan definitivt säga att personerna som höll föredragen faktiskt visste vad de talade om.

Mellan föredragen och maten ordnades också en liten tävling mellan ämnesföreningarna. Åbo och DaTe deltog såklart. Tävlingen var en sk. CD-staffet, dvs man skulle hoppa jämfota med ett antal cd:n mella knäna. DaTe:s lag, bestående av Asmo, Päivi, Max och Emilia (tror jag), kämpade tappert men lyckades tyvärr inte ta sig längre än till semifinal (undertecknad borde ha fått delta, vi skulle ha vunnit då).

Efter tävlingen hade många blivit rejält hungriga och maten var som tur fram-satt, så det var bara att hugga i. Efter detta fortsatte vi, mätta och nöjda, med att festa i några timmar ända tills klockan började närma sig halv ett, då vi hoppade tillbaka in i bussen för att påbörja hemresan till Åbo.

Till sist kan man väl säga att ännu en lyckad exkursjon är avklarad, alla verkade ha roligt och det är ju huvudsaken det.

Emil Nyback

Historien om Albin: Kapitel 3 - En första glimt

"Få se nu", tänkte* Albin, "Hur i all världen har det här gått till? Jag strövar omkring i ett tråkigt akvarium för ettor och nollor, och utan att veta vart jag är på väg känner jag ändå en bestämd dragningskraft. Kan det vara de här siffrorna som attraherar mig?"

*Är det inte solklart att också mikrochips kan tänka? Nu gäller det att öppna våra sinnen och komma loss från alla fördomar om tekniska innovationer. Varför skulle förmågan att tänka vara begränsad till biologiska varelser, när det verkar finnas så många sådana som inte alls visar tecken på tankeförmåga?

Albin stannade framför en etta, betraktade den uppifrån, nerifrån och från olika sidor. Intrycket av en fantasilös skapelse bara förstärktes av det att ettan inte överhuvudtaget reagerade när Albin gav den en liten knuff. Ettan flöt i väg i samma riktning som Albin hade skuffat den, och verkade varken bry sig om var den hade varit eller vart den var på väg.

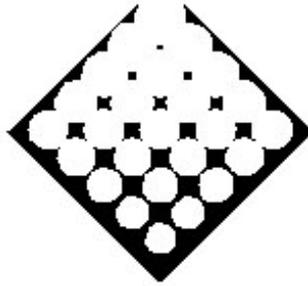
"Vilken oerhört fjantig skapelse.. nollorna verkar lite intressantare."

Där som ettan var rak, hård och gav ett intryck av nästan dumdristig bestämdhet, bjöd nollans uppenbarelse på en alldeles annorlunda mystik och tolkningsfrihet. Nollan var inte rund, utan oval. Dess former var oerhört vackra och när Albin vidrörde den märkte han att den inte alls var hård och kall som ettan utan tvärtom. Den var mjuk och elastisk och trevlig att beröra. Den ingav en varm och inbjudande känsla, och istället för att mållöst åka iväg när Albin knuffade till den, stannade den upp efter en liten stund och blev stilla. Det här fann Albin plötsligt oerhört underhållande. Albin grabbade tag i närmaste etta och knuffade den mot nollan. Ettan flög lydigt mot nollan och se! Den gled mycket vackert genom hålet som nollan bildade och fortsatte sedan på samma bana genom Cyberspace. Nollan utvidgades lite då ettan flöt igenom den, och krympte sedan ihop till sin ursprungliga form, alldeles som om ingenting skulle ha hänt.

Albin blev mycket road och upphetsad av att äntligen lyckats hitta en intressant företeelse i denna så tråkiga existens. Han tog ett antal nollor och radade dem efter varandra så att de bildade ett rör. Sedan sköt han några ettor genom röret och såg på när nolla efter nolla svällde upp och sjönk ihop tillbaka. Sedan placerade han en etta på passande avstånd och kastade nollor på ettan så att de landade runt ettan. Sådär höll han på och lekte med ettorna och nollorna, pricksköt och staplade dem på varandra på de mest varierande sätt.

"Oj så det här är spännande", tänkte Albin, "jag känner mig helt annorlunda nu".

- "Tycker du att nollorna är erotiska?", hördes plötsligt en mullrande röst.

SPACE SYSTEMS FINLAND

Är du intresserad av intressant och utmanande sommarjobb / graduprojekt / karriär i Finlands ledande rymdföretag? Bekanta dig med www.ssf.fi och kontakta Laura Rinne (laura.rinne@ssf.fi, 09-61328600). Vi hjälper dig gärna att hitta bostad om det behövs.

mariachi

electronic solutions

Mariachi Oy, Fiskarsinkatu 11, 20750 Turku
Puh. (02)2730 700, Telefax (02)2530 711

www.mariachi.fi